

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Кафедра педагогіки, психології та управління навчальними закладами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Л. М. Янович

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-педагогічна робота у закладах освіти

спеціальності 7.01010601 «Соціальна педагогіка»

2014 – 2015

Робоча програма «Соціально-педагогічна робота у закладах освіти» для студентів за спеціальністю 7.01010601 «Соціальна педагогіка».

Розробники: кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри педагогіки, психології та управління навчальними закладами Кльоц Л. А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, психології та управління навчальними закладами

Протокол №1 від “29” серпня 2014 р.

Завідувач кафедри _____ (П. Ю. Саух)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 педагогічна освіта	Нормативна	
	Напрямок підготовки 7.010106 Соціальна педагогіка		
Модулів – 2	Спеціальність: 7.01010601 Соціальна педагогіка	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2			1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 72			1-й
		Лекції	
Форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента – 62	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст		6 год.
		Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
			-
		Самостійна робота	
			62 год.
		Індивідуальні завдання:	
			-
	Вид контролю:		
		ПМК (залік)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: забезпечення майбутніх спеціалістів теоретичними знаннями з основ соціально-педагогічної роботи у закладах освіти.

Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів з основами організації соціально-педагогічної роботи у закладах освіти, її завданнями, структурою та функціями; висвітлити специфіку основних видів та напрямків діяльності соціального педагога; розкрити зміст діяльності соціального педагога по забезпеченню соціально-психологічного супроводу учасників навчально-виховного процесу; виробити у студентів ряд умінь та навичок застосування набутих знань у практичних сферах своєї діяльності, активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

основи соціально-педагогічної роботи у закладах освіти: завдання, структуру, функції;

- вимоги до особистості та професійних характеристик соціального педагога;
- особливості основних видів та напрямків діяльності соціального педагога навчального закладу;
- особливості соціально-педагогічної роботи з підлітками, схильними до правопорушень, та з дітьми шкільного віку із неблагополучних сімей.

вміти:

- застосовувати отримані теоретичні знання у психологічній практиці;
- організовувати, планувати діяльність соціального педагога у навчальному закладі;
- планувати роботу соціального педагога з підлітками, схильними до правопорушень;
- вміти застосовувати на практиці методи діагностики особистості та її мікросередовища;
- вміти застосовувати на практиці соціально-педагогічні технології.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Організація соціально-педагогічної роботи у навчальному закладі.

Тема 1: Загальнотеоретичні питання організації соціально-педагогічної роботи у навчальному закладі.

Міжнародні та державні нормативні документи у системі освіти, психологічної служби, охорони здоров'я, соціального захисту дітей. Зміст діяльності соціального педагога у навчальному закладі. Тарифно-кваліфікаційна характеристика соціального педагога. Посадові обов'язки соціального педагога. Функції соціального педагога. Планування роботи соціального педагога. Документація соціального педагога.

Тема 2: Соціально-педагогічна діяльність загальноосвітнього навчального закладу

Зміст діяльності соціального педагога у загальноосвітньому навчальному закладі. Стратегія зовнішньої соціально-педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу. Стратегія управління соціально-педагогічною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. Методика планування діяльності соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі. Технологія соціальної паспортизації класу. Методика співпраці соціального педагога з опорним пунктом громадськості та міліції

Тема 3: Особливості соціально-педагогічної роботи з підлітками, схильними до правопорушень, та з дітьми шкільного віку із неблагополучних сімей.

Типи підлітків-правопорушників і стратегічні напрями соціально-педагогічного впливу на них. Стратегія організації соціально-педагогічного комплексу мікрорайону. Модель соціально-педагогічного супроводу підлітків з акцентуаціями характеру та технології її реалізації. Тактики соціально-педагогічного супроводу підлітка з акцентуаціями характеру. Технологія створення "Банку даних дітей шкільного віку, які знаходяться в складнішій життєвій ситуації". Особливості соціально-педагогічної діяльності у школах-інтернатах.

Тема 4: Соціально-педагогічна діагностика і консультування.

Сутність соціально-педагогічної діагностики. Характеристика складових соціально-педагогічної діагностики. Особливості консультування в діяльності соціального педагога. Схема "соціальної історії" клієнта. Алгоритм соціально-педагогічної діагностики.

Тема 5: Технології соціально-педагогічної діяльності.

Поняття соціально-педагогічної технології. Класифікації соціально-педагогічних технологій. Структурні компоненти соціально-педагогічних технологій. Використання інтерактивних технологій у роботі соціального педагога. Тренінг як форма інтерактивного навчання. Основні методи тренінгу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Організація соціально-педагогічної роботи у навчальному закладі.						
Тема 1. Загальнотеоретичні питання організації соціально-педагогічної роботи у навчальному закладі.	14	2				12
Тема 2. Соціально-педагогічна діяльність загальноосвітнього навчального закладу.	14	2				12
Тема 3. Особливості соціально-педагогічної роботи з підлітками, схильними до правопорушень, та з дітьми шкільного віку із неблагополучних сімей.	14	2				12
Тема 4. Соціально-педагогічна діагностика і консультування.	15		2			13
Тема 5. Технології соціально-педагогічної діяльності.	15		2			13
Модуль 2						
Змістовий модуль 2.						
ПМК (залік)						
Усього годин	72	6	4			62

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціально-педагогічна діагностика і консультування.	2
	Технології соціально-педагогічної діяльності.	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальнотеоретичні питання організації соціально-педагогічної роботи у навчальному закладі.	12
2.	Соціально-педагогічна діяльність загальноосвітнього навчального закладу.	12
3.	Особливості соціально-педагогічної роботи з підлітками, схильними до правопорушень, та з дітьми шкільного віку із неблагополучних сімей.	12
4.	Соціально-педагогічна діагностика і консультування.	13
5.	Технології соціально-педагогічної діяльності.	13
	Разом	62

7. Методи навчання

На лекційних заняттях: розповідь, пояснення, демонстрація, бесіда, дискусія.

На практичних заняттях: проблемне навчання, мозковий штурм, рольові ігри, розв'язання професійно-орієнтованих завдань.

Самостійна робота студента: повідомлення, моделювання професійних ситуацій.

8. Методи контролю

Поточний тестовий контроль (на кожному практичному занятті), усне опитування, підсумкова модульна робота, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
Початковий рівень знань «2» (рецептивно-продуктивний)	0-25 балів без права перекладання (для екзаменів та заліків)	Студент за допомогою викладача розпізнає визначення основних термінів на побутовому рівні, однослівно („так” чи „ні”) відповідає на конкретні запитання.	Студент намагається відповідати, однак потребує постійної консультації та контролю з боку викладача. За допомогою викладача намагається пояснити з наукової точки зору явища оточуючої дійсності.

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
Середній рівень знань «3» (репродуктивний)	26-49 балів	Студент за допомогою викладача однослівно відповідає на запитання, відтворює незначну частку питання в тому вигляді і в тій послідовності, у якій воно було розглянуте на лекції або консультації.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача визначити тему, до якої стосується наведений приклад прояву психічної діяльності особистості.
	50-59 балів	Студент з помилками характеризує окремі поняття та явища загальної психології. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача визначити тему та основні поняття, що пояснюють описане явище.
	60-65 балів	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на продуктивному рівні: за допомогою викладача відтворює словами, близькими до тексту лекції, визначення основних термінів, принципів; частково відтворює текст підручника; у процесі відповіді допускає окремі відозміни навчальної інформації; ілюструє відповіді прикладами, що були наведені на консультації.	Студент вміє з допомогою викладача визначити тему та основні поняття, що пояснюють описане явище та навести приклади методів та методик для його дослідження.
	66-70 балів	Студент за допомогою викладача дає правильне визначення окремих понять з області загальної психології; словесно описує явища та закономірності психічної діяльності людини, вказує на деякі їх властивості; відтворює всю тему або її основну частину, ілюструючи відповідь власними прикладами.	Студент вміє правильно перевести приклади психічної діяльності з „побутової” мови на мову наукових понять та термінів, визначити тему, основні поняття та закономірності, що пояснюють описане явище, підібрати декватні методи для його дослідження та описати їх результати.
	71-73 балів	Студент за допомогою викладача свідомо відтворює тему лекції, ілюструючи її власними прикладами; розкриває суть загально-психологічних процесів та	Студент вміє правильно перевести приклади психічної діяльності з „побутової” мови на мову наукових понять та термінів, визначити тему,

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
		явищ, допускаючи у відповідях незначні неточності; намагається співвіднести окремі психодіагностичні методики з їх груповими характеристиками; намагається застосувати окремі прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновок).	основні поняття та закономірності, що пояснюють описане явище, підібрати декватні методи для його дослідження зробити якісний аналіз результатів дослідження та частково узагальнити результати.
<i>Достатній рівень знань «4» (конструктивно варіативний)</i>	74-80 балів	Студент без помилок відтворює зміст питання, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть психодіагностичних понять.	Студент здатний дати психологічне пояснення прикладам загально-психологічних процесів та явищ, підібрати методи та провести дослідження, описати отримані результати. Самостійно навести приклади схожих явищ та дати їм узагальнююче пояснення.
	81-85 балів	Студент володіє навчальною інформацією, вміє зіставляти, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; аргументовано відповідає на поставлені запитання і намагається відстояти свою точку зору.	Студент здатний дати психологічне пояснення прикладам загально-психологічних процесів та явищ, підібрати методи та провести дослідження, описати отримані результати. Самостійно навести приклади схожих явищ та дати їм узагальнююче пояснення. При потребі звертаючись до викладача може визначити окремі шляхи корекції або розвитку описаного явища.
	86-89 балів	Студент вільно володіє вивченим обсягом навчального матеріалу, наводить аргументи на підтвердження своїх думок, використовуючи матеріали власних спостережень та проведених досліджень; може за допомогою викладача відповідати на питання, що потребують знання кількох тем.	Студент здатний дати психологічне пояснення прикладам загально-психологічних процесів та явищ, підібрати методи та провести дослідження, описати отримані результати. Самостійно навести приклади схожих явищ та дати їм узагальнююче пояснення. При потребі звертаючись

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
			до викладача може визначити окремі шляхи корекції або розвитку описаного явища. При виконанні завдання може поєднувати знання з кількох тем.
<i>Високий рівень знань «5» (творчий)</i>	90-93 балів	Студент вільно володіє темою, має ґрунтовні психологічні знання; вільно відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища; судження логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює і систематизує матеріал у межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності.	Студент виявляє початкові творчі здібності: уміє працювати зі спеціальною літературою (наукові журнали тощо); знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, які поставив викладач, свою відповідь ілюструє схемами, прикладами з життя; проводить самоперевірку виконаної роботи; може з неповним обґрунтуванням пояснити виконання завдань підвищеного (комбінованого) рівня.
	94-97 балів	Студент вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні психодіагностичні дослідження, висловлюючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.	Використовує набуті знання в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує особисту життєву позицію, узгоджуючи її з загальнолюдськими цінностями.

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
<i>Високий рівень знань «5» (творчий)</i>	98-100 балів	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибоко розуміє суть психічних процесів та явищ; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; вміє аналізувати і систематизувати матеріали власних досліджень; визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати. Активно займається науково-дослідною роботою.	Студент самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, формулювати психологічну проблему і визначати шляхи її розв'язання; вести дискусію з конкретного питання; проводити дослідження високої складності.

Поточне тестування та самостійна робота					ПМК	Сума
Змістові модулі 1-4						
T1	T2	T3	T4	T5		100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82 -89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Текст лекцій.
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять студентів.
3. Пакети контрольних завдань для перевірки знань студентів.
4. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студента.

11. Рекомендована література.

Основна

1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. — М.: Междунар. пед. акад., 1994. — 237 с.
2. Алексеева А. В. Динамика профессионального самосозревания психолога-практика / А. В. Алексеева // Журнал практического психолога. — 2002. — № 6. — С. 29 – 39.
3. Аспекти аналітичної діяльності як складова професійного становлення працівника психологічної служби системи освіти: методичні рекомендації / За ред. Л. Д. Покроєвої. — 2-ге вид., випр. та доп. — Харків: ХОНМІБО, 2010. — 160 с.
4. Бовть О. Б. Психокорекційна робота з попередження агресивності дітей молодшого шкільного віку // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 21–22.
5. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь ун-тів. — Харків: Фоліо, 1996. — 237 с.29
6. Вачков И. В., Гриншпун И. Б., Пряжников Н. С. Введение в профессию психолог / И. В. Вачков, И. Б. Гриншпун, Н. С. Пряжников. — Москва-Воронеж: Моск. психолого-социального ин-та, 2002. — 255 с.
7. Введение в практическую социальную психологию: Учеб. пособие для вузов. — 2-е изд., испр. / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьева. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
8. Гильбух Ю. З. Учитель и психологическая служба школы. — К.: Ин-т психологии АПН Украины, 1993. — 142 с.
9. Горбатова Е. А. Теория и практика психологического тренинга [Текст] / Е. А. Горбатова. — СПб. : Речь, 2008. — 320 с.
10. Долинська Л. В., Летченко М. В., Чепелева Н. В., Уманець Л. І. Активні методи в роботі практичного психолога: Навч. посіб. — К., 1994. — 80 с.
11. Дубровина И. В. Школьная психологическая служба [Текст] / И. В. Дубровина. — М.: Педагогика, 1991. — 232 с.
12. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби освіти України / В. Г. Панок, І. І. Цушко. — К.: Ніка – Центр, 2004. — 340 с.
13. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України [Текст] / В. Г. Панок, І. І. Цушко, А. Г. Обухівська — К.: Шк. Світ, 2008. — 208 с.
14. З досвіду роботи регіональних психологічних служб системи освіти України: Вінницька, Житомирська, Миколаївська, Рівненська, Чернігівська, Чернівецька області / В. Г. Панок, І. І. Цушко. — К.: Ніка-Центр, 2004. — 204 с.

15. Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юрченко Т. П. Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Метод. рек. для психологів-практиків. — К.: Мінчорнобиль, 1995. — 46 с.
16. Карамушка Л. М. Модель психологічного консультування керівників закладів середньої освіти з проблеми психологічної готовності до управління // Психологія на перетині тисячоліть: Зб. наук. пр. учасн. П'ятих Костюківських читань. — К., 1998. — Т. 1. - С. 569–577
17. Карамушка Л. М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: Навч. посіб. — К.:ІЗМН, 1997. — 180 с.
18. Карамушка Л. М., Фролов М. О. Підготовка шкільних психологів до розв'язання проблем управління школою // Психологічна служба в системі освіти: проблеми та перспективи: Тези Міжрегіон. наук.-практ. конф. - Запоріжжя; К., 1994. - Ч. 1. - С. 49-50.
19. Коняєва А. П., Лисенко В. П., Тітова Т. М., Фурман А. В. Етичний кодекс Товариства психологів України. — К.; Донецьк, 1993. — 8 с.
20. Кльоц Л. А. Професійний розвиток психолога: сучасні тенденції / Л. А. Кльоц. – К.: Марич, 2009. – 140 с.
21. Кльоц Л. А. Дослідження психологічних особливостей розвитку професійної самосвідомості практичного психолога у педагогічній та віковій психології / Л. А. Кльоц // Актуальні проблеми психології: Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. В. О. Моляко. – Т.12. –Вип.10. – Ч. II.– Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Ів. Франка. – 2010. – 460 с.: С.107–116.
22. Кльоц Л. А. Психологічні особливості розвитку професійної самосвідомості практичного психолога / Л. А. Кльоц // Практична психологія та соціальна робота. – 2009 – №9. – С. 75–80.
23. Кльоц Л. А. Тренінг розвитку професійної самосвідомості практичного психолога / Л. А. Кльоц // Науково-методичний журнал: Шкільному психологу. Усе для роботи (спец. випуск) – 2010. – №7 (19). – 40 с.
24. Ладзина Н. А. Профессиональная деформация личности и можно ли ее избежать / Н. А. Ладзина // Деловой Усть-Каменогорск. – 2002. – № 8. – С. 3 – 7.
25. Любимова Г. Ю. Представления психологов-старшекурсников о своей будущей профессиональной деятельности / Г. Ю. Любимова // Вестник Московского ун-та Серия 14. Психология. – 2002. – № 2. – С. 64 – 79.
26. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи дитячої патопсихології: Навч. посіб. — К.: Перун, 1996. — 464 с.
27. Марасанов Г. И. Социально-психологический тренинг. - 3-е изд., испр. и доп. - М.: Совершенствование, 1998. - 208 с.

28. Матвійчук О. С. Психокорекційний тренінг як засіб профілактики девіантної поведінки підлітків // Практична психологія та соціальна робота. - 1997. - Жовт. - С. 23–25.
29. Мэй, Р. Искусство психологического консультирования / Р. Мей; пер. с англ. Н. Будыниной, Г. Пимочкиной. – М.: ЭКСМО-пресс, 2001. – 507 с.
30. Овчарова Р. В. Справочная книга школьного психолога [Текст] / Р. В. Овчарова. – 2-е изд., дораб. – М., 1996. – 352 с.
31. Общая психодиагностика: основы психодиагностики, немедицинской психотерапии и психологического консультирования / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. — М.: Изд-во МГУ, 1987. — 304 с.
32. Осадько О. Ю. Теоретичні та методичні засади підготовки практичних психологів до консультивання // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 200–209.
33. Основы практической психологии [Текст] / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева : Підручник. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 536 с.
34. Панок В. Г. Концептуальні питання підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації психологів-практиків // Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики. — К.: ІСДО, 1996. — С. 18–41.
35. Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби // Вісн. АПН України. Педагогіка і психологія. — 2011 — № 2, 3. — С. 17–27.
36. Панок В. Г. Теоретичні підходи до побудови системи понять практичної психології // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 7–17.
37. Панок В. Г. Українська практична психологія: визначення, структура та завдання // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 8–10.
38. Психологическая помощь и консультирование в практической психологии / Под ред. М. К. Тугушкиной. — СПб.: Дидактика Плюс, 1998. — 348 с.
39. Психологические программы развития личности в подростковом и старшем школьном возрасте: Пособие для школьных психологов / Под общ. ред. И. В. Дубровиной. — М.: Издат. центр “Академия”, 1995. — 123 с.
40. Рабочая книга школьного психолога / Под ред. М. В. Дубровиной. — М.: Просвещение, 1991. — 303 с.
41. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие [Текст] / Д. Я. Райгородский. – Самара: Издательский Дом "БАХРАХ-М", 2000. – 672 с.
42. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога: Учеб. пособие: В 2 кн. – 2-е изд., перераб. и доп. [Текст] / Е. И. Рогов. – М.: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 2: Работа психолога со взрослыми. Коррекционные приемы и упражнения. – 480 с.

43. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога: Учеб. пособие: В 2 кн. – 2-е изд., перераб. и доп. [Текст] / Е. И. Рогов. – М.: Гума-нит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1: Система работы психолога с детьми разного возраста. – 384 с.
44. Романова Е. С. Психодиагностика [Текст] / Е. С. Романова. – СПб.: ЗАО Издательский дом, 2006. – 400 с.
45. Самоукина М. В. О проблемах практического психолога / М. В. Самоукина // Журнал практического психолога. – 2002. – № 6. – С. 1 – 8.
46. Самоукина Н. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. — М.: ИНТОР, 1997. — 192 с.
54. Словарь-справочник по психологической диагностике / Сост. Л. Ф. Бурлачук, С. В. Морозов. — К.: Наук. думка, 1989. — 200 с.
55. Словарь психолога-практика / Сост. С. Ю. Головин. 2-е изд., перераб. и доп. – Минск.: Харвест, 2001. – 976 с.
56. Современная психология: справочное руководство [Текст] / Под ред. В. Н. Дружинина. – М.: Инфра-М, 1993. – 378 с.
57. Социальная педагогика: Курс лекций [Текст] / Под ред. В. А. Галагузовой. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 416 с.
58. Соціальна робота з дітьми, молоддю, жінками, різними категоріями сімей (з досвіду центрів соціальних служб для молоді країни) / Упоряд. Р. Г. Драпушко, З. Г. Зайцев, А. Г. Зінченко та ін. — К., 1998.
59. Соціальна робота з молоддю в Україні: Зб. інформ.-метод. матеріалів / За ред І. Д. Звереві. - К., 1997.
60. Чепелева Н. Розвиток професійної компетентності майбутніх практичних психологів // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 1998. — С. 106.
61. Чепелева Н. В., Пов'якель Н. І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога / Н. В. Чепелева, Н. І. Пов'якель // Зб. наук. пр. "Психологія". - Вип. III. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 1998. – С. 35 – 42.
62. Яценко Т. С. Теоретичні передумови психологічної практики // Вісн. АПН України. — 1994. — № 1. — С. 66–74.
63. Яценко Т., Коновальчук В., Аврамченко С. Проблема особистісної психокорекції психологів-практиків // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 1998. — С. 114–115.

Додаткова

64. Балл Г. О. Категория “культура личности” в анализе гуманизации общей та профессиональной образования // Педагогика и психология профессионального образования: результаты исследований и перспективы: Сб. науч. работ / За редакцией И. А. Зязюна та Н. Г. Ничкало. — К., 2003. — С.51–61.
65. Басова Н. В. Педагогика и практическая психология. — Ростов н/Д: “Феникс”, 2000. — 416 с.
66. Бардиан А. М. Первоначальные стадии формирования убеждения // Тезисы докладов на I съезде О-ва психологов (29 июня — 4 июля 1959 г.) АПН РСФСР / Под ред. В. В. Давыдова. Вып 1. — М.: Изд-во АПН РСФСР, О-во психологии, 1959. —С. 32–34.
67. Битянова М. Р. Организация психологической работы в школе. — М.: Совершенство, 1998. — 298 с.
68. Гальперин П. Я. Введение в психологию. — М., 1976. — С. 35–41.
69. Загальна Декларация прав человека (Принята Генеральной Ассамблеей ООН 10 груд. 1948 року).
70. Колмогорова Л. С. Становление психологической культуры школьника // Вопросы психологии. — 1991. —№ 1. — С. 37–41.
71. Коломинский Я. Л. Психология детского коллектива: Система личностных взаимоотношений. — Минск: Нар. освта, 1989. — 239 с.
72. Конвенция про права дитини / Актуальні проблеми психології: Збірник. — Т.1. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — К.: Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. — 2002. — С.32–36.
73. Москальова А. С. Психологічна культура як необхідний чинник здорового способу життя студентської молоді // Вісн. Чернігів. держав. педагогіч. ун-ту. Сер.: Психологічні науки. — Вип. 31.,Т. 2. —Чернігів, 2005. — С. 154–159.
74. Москальова А. С. Психологічна культура — як необхідний фактор формування особистості // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія: Сб. ст. — Вип. 4. —К.: Пед. преса, 2002. — С. 152–157
75. Обозов Н. Н. Психологическая культура взаимных отношений. — М.: Знание, 1986. — 47 с.
76. Овчарова Р. В. Практическая психология образования: Учеб. пособие для студ. психол. ф-тов ун-тов. — М.: Издат. центр “Академия”, 2003. — 448 с. 35
77. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под ред. А. А. Кримова, С. А. Маничева. — 2-е изд., доп. та перероб. — СПб.: Питер, 2005. — С. 324–328.
78. Практическая психология образования: Учеб. для студ. высш. и сред. спец. учеб. заведений / Под ред. И. В. Дубровиной. — 2-е изд. — М.: ТЦ “Сфера”, 1998. — 528 с.

79. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / В. А. Козаков, М. В. Артюшина, О. М. Котикова та ін.; За заг. ред. В. А. Козакова. — К.: КНЕУ, 2003. — 829 с.
80. Рибалко В. В. Психологічна культура особистості у професійній підготовці та діяльності практичного психолога // Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичного психолога у вищих навчальних закладах: Матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. (16–17 трав. 2002) / За ред. С. Д. Максименка.
81. Рибалко В. В. Психологічна служба у позашкільних закладах // Основи практичної психології: Підручник / За ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. — К.: Либідь, 1999. — С. 372–377.
82. Туриніна О. Л. Вплив рівня психологічної культури на організаційну культуру колективу. Актуальні проблеми психології: Збірник. — Т. 1. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — К.: Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. — 2002. — С.32–36.
83. Туриніна О. Л. Проблеми формування психологічної культури у старшокласників // Проблеми вищої педагогічної освіти: Зб. матеріалів Міжнарод. конф. — Тернопіль. — 2000. — С. 27–34.
84. Шмелева И. А. Введение в профессию. Психология: Учеб. пособие. — СПб.: Питер, 2007. — 253 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchniki.ws/13290305/psihologiya>
2. <http://upsihologa.com.ua>
3. <http://psytv.blogspot.com>
4. http://univerty.ru/video_psihologiya